

N:o 1.

Ank. till Riksd. kansli den 22 febr. 1889 kl. 11 f. m.

Första Kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande n:o 1, i fråga om rätt för den, som vid domstol företett handling i hufvudskrift, att mot vissa vilkor genast återfå densamma.

Uti en till utskottet hänvisad motion, n:o 14, har herr Ölander, framhållande den osäkerhet, som vore förenad dermed, att en för vinnande af inteckning eller annat ändamål till domstol, särskildt häradsrätt, ingifven handling under lång tid vore anförtrodd åt expeditionshafvandes vård, samt att detta kunde undvikas genom en lag, som föreskrefve, att vid ansökan om inteckning m. m. det ålåge sökanden att, jemte företeende i hufvudskrift af den till grund för ansökningen liggande handlingen, tillika ingifva en af offentlig myndighet eller två för rätten kände personer behörigen vidimerad afskrift deraf, samt att denna sistnämnda finge af rätten behållas, men originalhandlingen, försedd med påskrift af rättens ordförande eller någon af dess ledamöter om dagen och ändamålet för dess uppvisande, genast till sökanden återlemnades, föreslagit, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för ett kommande års Riksdag framlägga förslag till lag, hvarigenom, med ändring af nu gällande stad-

ganden i berörda afseende, föreskrifter meddelas om att handling, som för något ändamål i hufvudskrift för domstol företes, må kunna mot vissa vilkor genast återfås.

Medgifvande att det för de rättsökande bör medföra trygghet och någon gång afsevärd fördel att kunna genast eller efter mycket kort tid återfå viktiga handlingar, som till domstol inlemnas, samt att det väl låter tänka sig, att genom mindre omsorgsfull vård från expeditionshafvandes sida eller genom vådeld eller annan olycka en till domstol ingifven handling kan gå förlorad, innan den hunnit utlemnas till vederbörande, och att skada derigenom någon gång kan uppstå, anser utskottet sig dock kunna vitsorda, att en mycket lång tids erfarenhet gifvit vid handen, att de farhågor, man i sådant hänseende tror sig kunna hysa, i ganska ringa grad bekräftats af verkligheten, hvarjemte utskottet funnit, att de af motionären omnämnda olägenheter icke kunna på det af motionären anvisade sätt afhjelpas utan att skapa verkliga, ständigt återkommande olägenheter.

Vid häradsrätterna kunna på en rättegångsdag inlemnas sådana handlingar, hvarom nu är fråga, i hundratal, och mången gång äro dessa handlingar åtföljda af en mängd andra, ärendet utredande handlingar, hvilkas noggranna granskande kräfvat lång tid i hvarje ärende. I sådana ärenden plägar, till tidsvinst och trygghet för de rättsökande, domstolen först vid tingets slut meddela beslut. Således kan i dylika ärenden, om hädanefter såsom hittills beviset å handlingen skall innehålla att den sökta åtgärden beviljats, originalhandlingen ej utlemnas förr än vid tingets slut, och att i öfriga ärenden det till olägenhet för de rättsökande skall högeligen fördröja rättsförhandlingarne, att domaren omedelbart efter handläggningen af hvarje af dessa i stor mängd förekommande ärenden har att påteckna och underskrifva bevis om den viktiga åtgärden, har lika litet kunnat undgå utskottet, som att fel vid handlingarnes påtecknande under sådan brådska lätteligen kan begås. Skulle åter, såsom motionären antydt, beviset hädanefter ej komma att upplysa om annat än tid och ort för samt ändamålet med handlingens uppvisande, betraktar utskottet detta såsom en förändring till det sämre, som utskottet ej kan förorda.

Vidare har utskottet trott sig böra anmärka, att, äfven om det kunde anses riktigt att såsom en ovilkorlig pligt ålägga rättsökande att vid handlingens ingifvande bifoga afskrift af densamma, en afskrift bestyrkt endast af två enskilde, för rätten kände personer sannolikt understundom skulle vara så felaktigt verkställd, att dess användande kunde medföra förvillelse.

Utskottet sätter äfven den lit till landtdomarens välvilja, att, om rättsökande, som af en eller annan anledning ej vill låta ingifven handling länge kvarblifva i domarens vård, inlemnar afskrift deraf, han säkerligen skall i de allra flesta fall kunna återfå originalhandlingen så snart sådant rimligen kan begäras.

Då emellertid ett större tings utarbetande kräfver en tid af två till tre månader, hvarunder originalhandlingarne i regeln skola vara kvar i domarens vård; då, särskildt efter den af motionären omnämnda eldsolycka, många rättsökande torde högeligen önska att denna tid må kunna väsentligen förkortas; samt då det må hända ej bör uteslutande bero af domarens välvilja, hvilken mången endast af försynthet ej påkallar, att rättsökande kan inom en ej allt för lång tid återfå ingifna handlingar, får utskottet, som anser; dels att den afskrift, hvilken för ändamålet bör inlemnas, skall, för att bereda trygghet mot misstag, vara af domhufvanden i orten till riktigheten bestyrkt, dels att förkortning i den tid, inom hvilken till stadsdomstol ingifna handlingar må kunna återfås, ej lämpligen kan ega rum, och dels att den tid, inom hvilken till landtdomstol ingifna handlingar få återfordras, ej bör tagas kortare än sex dagar efter slutet af ordinarie rättegångsdagarne vid det ting, då handlingen inlemnades, hemställa,

att Riksdagen ville i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes taga under ompröfning, om ej lagstadgande borde utfärdas, hvarigenom sökande, som för vinnande af in-teckning eller annat ändamål till landtdomstol ingifvit handling, berättigas att, emot aflemnande af en utaf domhufvanden i orten bestyrkt afskrift deraf, inom viss kort tid, efter det beslut i ärendet meddelats, återfå handlingen.

Stockholm den 21 februari 1889.

På utskottets vägnar:

W. STRÅLE.

Reservation

af herr *Ölander* i fråga om en del af motiveringen.